

افزایش کیفیت محیط در مراکز تجاری با رویکرد معماری پایدار

علی فروزانی^{۱*}، محمد بهاروند^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) (ali_stp_7@yahoo.com)

۲- عضو هیات علمی گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

چکیده

زندگی انسان از دیرباز به منابع موجود در محیط طبیعی وابسته بوده است. این وابستگی با افزایش جمعیت و صنعتی شدن سبک زندگی در دوران مدرن شدت یافت که منجر به مصرف بی رویه منابع طبیعی از جمله انرژی های تجدید ناپذیر و سوخت های فسیلی گردید. احساس خطر نسبت به اتمام منابع انرژی و زیست محیطی باعث شکل گیری جنبش هایی در جهت حفظ و پایداری زیست محیطی شد. پژوهش حاضر با استفاده از روش تحقیق کاربردی ، ترکیبی از داده های کمی و کیفی و استخراج معیارهای نظری-کالبدی با بررسی عوامل موثر بر کیفیت محیط و بررسی نقش آن در معماری پایدار به شناخت مفاهیم محیطی موثر بر پایداری در معماری به دسته بندی مبانی نظری و ارائه راهکارهای در جهت افزایش کیفیت محیط در جهت کاهش مصرف انرژی در مجتمع های وسیع همچون مراکز خرید می پردازد. هدف از انجام این پژوهش ارائه راهکارهای موثر در طراحی فضایی متناسب و هماهنگ با نیازهای انسان در جهت پاسخگویی به نیازهای اجتماعی امروزه و افزایش کیفیت حضور انسان در فضاهای عمومی همچون مجتمع تجاری با حداقل مصرف انرژی می باشد. نتایج حاکی از آن است که طراحی مجتمع های تجاری تفریحی با رویکرد معماری پایدار می تواند بوسیله افزایش کیفیت محیط جوابگوی نیازهای انسان در زندگی شهری امروز و به دنبال آن رضایت از محیط و ارتقا کیفیت حضور انسان در فضا باشد.

واژه های کلیدی: کیفیت محیط، فضای عمومی، مجتمع تجاری، معماری پایدار

۱- مقدمه

از دیرباز تاکنون فضاهای تجاری از ارکان اصلی هر مجموعه ی زیستی به حساب می آمدند. که هر چند اهمیت آن در طول تاریخ دارای فراز و نشیب هایی بوده ولی هیچ گاه نقش خود را از دست نداده است. در عصر کنونی شتاب زندگی مدرن شهری ، رشد و توسعه شهرها روز به روز در حال افزایش است و مراکز خرید به عنوان قلب اقتصادی شهرها، نقش مهمی در زندگی اجتماعی شهر ایفا میکنند. این فضاها به علت حجم بالای فعالیت در عملکرد شهر تاثیر قابل توجهی دارند. روزانه مردم زیادی از مراکز خرید بازدید کرده و زمانی را در آنجا می گذرانند (۱). بنابراین عملکرد مراکز تجاری فراتر از مسائل اقتصادی است بلکه کارکردهای دیگری همچون اوقات فراغت را نیز تأمین می کند. پس کیفیت و جذابیت این فضاها از اهمیت به سزایی برخوردار است. ارزش این گونه فضاها در شهر، بسته به میزان رضایتی است که برای فرد در آن فراهم می آورند. (۲) پس کیفیت و جذابیت این فضاها از اهمیت به سزایی برخوردار است که اگر در طراحی به چنین فضاهایی توجه گردد، این مراکز به مکان های فعال شهری تبدیل می گردند. پس محلی برای ایجاد تعاملات اجتماعی و ایجاد بستری مناسب برای فعالیت های اجتماعی با توجه به الگو های جدید معماری ضرورت می یابد (۳). همچنین شهر ایرانی با تمام اصالت خود عنصری به نام بازار